

Asociația Băncilor
din Moldova

R A P O R T
A N U A L

2008

Pe parcursul anului 2008, Asociația Băncilor din Moldova, în calitate de organizație reprezentativă a comunității bancare a continuat activitatea în sensul exercitării atribuțiilor sale statutare prin contribuirea la promovarea intereselor și obiectivelor stabilite de către membrii asociați.

Raportul conține patru capitole de bază care reflectă activitățile desfășurate de către ABM pe parcursul anului 2008, după cum urmează:

- I. Organizarea activității Asociației Băncilor din Moldova;*
- II. Colaborarea cu autoritățile publice centrale și Banca Națională a Moldovei în vederea perfecționării legislației privind industria bancară;*
- III. Dezvoltarea relațiilor de colaborare internațională în domeniul bancar;*
- IV. Instruirea și perfecționarea personalului bancar.*

I. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII ASOCIAȚIEI BĂNCILOR DIN MOLDOVA

Pe parcursul anului 2008, Asociația Băncilor din Moldova și-a organizat activitatea sa în conformitate cu prevederile statutului ABM în vederea atingerii obiectivelor sale de bază.

Astfel, au fost organizate două Adunări generale, 5 ședințe ordinare ale Asociației și 23 ședințe ale Comisiilor de experți de specialitate ale ABM. În acest context, se menționează activitatea Comisiilor permanente de experți ale ABM în domeniul standardelor de contabilitate, problemelor fiscale și de decontare, în domeniul juridic, pentru carduri bancare, și contribuția acestora la soluționarea unui șir de probleme importante pentru comunitatea bancară.

De menționat, de asemenea, participarea reprezentanților Asociației Băncilor și ai băncilor comerciale la peste 20 de ședințe de lucru și întâlniri cu factorii de decizie ai Guvernului RM, Băncii Naționale a Moldovei, Ministerului Finanțelor, Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, Ministerului Economiei și Comerțului, Ministerului Justiției, CCCEC, CNVM, Camerei de Comerț și Industrie, etc.

În contextul dezvoltării relațiilor de bună colaborare cu instituțiile financiare și donatoare internaționale, Asociația Băncilor din Moldova a participat direct și a organizat întâlniri ai reprezentanților băncilor comerciale cu oficialii Fondului Monetar Internațional, Băncii Mondiale, Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

De menționat activitatea ABM în domeniul colaborării cu asociațiile bancare străine, precum și cu Federația Băncilor Europene. Astfel, începând cu data de 1 Aprilie 2008 Asociația Băncilor din Moldova este Membră Asociată a Federației Băncilor Europene. De asemenea, Asociația Băncilor din Moldova a devenit membră a Consiliului Coordonator al Asociațiilor bancare din țările GUAM care a fost fondat la 30 mai 2008 în Bacu în vederea activizării proceselor de integrare economică a statelor membre ale GUAM.

Concomitent, urmează a fi menționat lucrul organizatoric efectuat de către Asociația Băncilor pe parcursul anului 2008 în ceea ce privește facilitarea organizării

participării băncilor comerciale la cea de-a VII expoziție națională „Fabricat în Moldova”.

Luând în considerare necesitatea creării unui cadru mai transparent al activității Asociației Băncilor din Moldova, la 25 noiembrie 2008 a fost lansată noua pagină WEB a Asociației Băncilor (www.abm.md), care pune la dispoziția societății un spectru mai larg de informații cu privire la obiectivele principale ale ABM, activitatea ABM, și facilitează accesul la informațiile cu privire la membrii-asociați. Totodată, a fost reorganizată structura site-ului, conținutul informațiilor, iar rubrica ”Noutăți” prezintă ultimele informații despre ședințele ABM, ședințele comisiilor de specialitate, modificări ale cadrului legislativ de specialitate, comunicatele de presă ale ABM, etc.

II. COLABORAREA CU AUTORITĂȚILE PUBLICE CENTRALE ȘI BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI ÎN VEDEREA PERFECTIONĂRII LEGISLAȚIEI PRIVIND INDUSTRIA BANCARĂ

Întru facilitarea exercitării atribuțiilor sale de bază și monitorizării continue a realizării propunerilor înaintate de către comunitatea bancară, pe parcursul anului 2008 Asociația Băncilor din Moldova a continuat colaborarea și conlucrarea cu Parlamentul Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova, inclusiv ministerele și departamentele de resort, Banca Națională a Moldovei, etc.

Problemele principale, de o importanță majoră pentru industria bancară, care au fost abordate în cadrul dialogului au fost:

- documentul primar cu regim special pentru serviciile financiare,
- implementarea la casele de schimb valutar a mașinilor de casă și control cu memorie fiscală dotate cu modem GPRS pentru transmiterea informației despre operațiunile de schimb valutar către sistemul informațional al IFPS,
- crearea Sistemului Informațional Automatizat pentru schimbul de informație între instituțiile bancare și IFPS,
- restricționarea începând cu 1 ianuarie 2009 a operațiunii de convertire valutară la efectuarea decontărilor aferente operațiunilor în monedă națională efectuate cu carduri bancare;
- implementarea pe larg a POS-terminalelor;
- crearea Sistemului Național de Plăți;
- accesul instituțiilor financiare la unele informații din baza de date a IFPS în activitatea de creditare a persoanelor fizice;
- perfecționarea procedurii în ordonanță utilizată în cauzele privind încasarea de sume bănești sau de revendicare a gajului;
- conformarea prevederilor Legii cu privire la protecția concurenței.

O bună parte din aceste probleme au fost soluționate datorită unei colaborări intense și constructive cu ***Ministerul Finanțelor al RM și Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.***

În această ordine de idei, prin Hotărârea de Guvern nr. 1185 din 20.10.2008 cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 294 din 17.03.1998 „Cu privire la

executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 406-II din 23.12.1997”, s-a stabilit în calitate de formular tipizat de document contabil primar de strictă evidență cu regim special pentru serviciile prestate de instituțiile financiare ”Extrasul din contul bancar-factură”. Este necesar de menționat, că proiectul formularului tipizat de document primar pentru serviciile bancare și al instrucțiunii privind completarea formularului tipizat cu regim special ”Extrasul din contul bancar-factură” au fost elaborate prin aportul nemijlocit al Asociației Băncilor din Moldova, în special al Comisiei de experți în domeniul standardelor de contabilitate, problemelor fiscale și de decontare. Totodată, prin Ordinul nr.114/131 din 25 decembrie 2008 al Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și Biroului Național de Statistică au fost aprobate Formularul tipizat „Extrasul din contul bancar-factură” și Instrucțiunea privind completarea formularului tipizat cu regim special „Extrasul din contul bancar-factură” și a fost stabilit termenul de intrare în vigoare a acestora 1 ianuarie 2009. Astfel, reieșind din prevederile Ordinului Ministerului Finanțelor, extrasul din contul bancar-factură este un formular tipizat de document primar cu regim special căruia îi sunt atribuite serie și număr și se întocmește pentru serviciile prestate de către instituțiile financiare pentru care au fost achitate dobânzi și comisioane. Totodată, conform prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 1185 din 20.10.2008 a fost stabilit că extrasul din contul bancar-factură poate fi eliberat la sfârșitul perioadei de gestiune conținând cumulativ toată informația privind serviciile bancare prestate clientului pe parcursul acestei perioade, și se tipărește obligatoriu pe hârtie specială cu cel puțin 2 semne de protecție. Actualmente, băncile s-au conformat prevederilor normative și primele extrase din contul bancar-factură pentru luna ianuarie 2009 urmează a fi eliberate clienților până la sfârșitul lunii februarie.

O altă problemă de importanță primordială pentru comunitatea bancară în anul 2008, dat fiind faptul că prin aceasta se creau premise pentru cheltuieli majore nejustificate ale băncilor, a fost conformarea prevederilor art.6 al Hotărârii de Guvern nr. 474 din 28.04.1998 „Cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar”, privind implementarea obligatorie începând cu 1 ianuarie 2009 la casele de schimb valutar a mașinilor de casă și control cu memorie fiscală dotate cu modem GPRS. Trebuie de menționat, că în urma unui șir de

întrevederi și ședințe de lucru ale ABM cu reprezentanții Ministerului Finanțelor și Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, inclusiv cu conducerea de vârf a acestor instituții, în cadrul căror comunitatea bancară a solicitat examinarea și implementarea soluției alternative celei propuse de IFPS, prin Hotărârea de Guvern nr. 1120 din 03.10.2008 băncilor comerciale li s-a acordat dreptul să folosească tehnologii de alternativă sistemului MCC cu memorie fiscală și conexiune GPRS la transportarea datelor către IFPS privind operațiunile de schimb valutar în numerar. De menționat, că soluția alternativă propusă de ABM se bazează pe transmiterea datelor din sistemul automatizat bancar prin intermediul protocolului TCP/IP cu aplicarea mecanismelor software de siguranță și nonrepudiare a informației, avantajul principal al acestei soluții fiind costurile de întreținere reduse pentru bănci, dat fiind că acestea deja dispun de rețea transport date, precum și posibilitatea dezvoltării și includerii a noi parametri în informația transmisă. Totodată, soluția dată se armonizează perfect cu proiectele incluse în strategia națională Moldova-electronică, promovate de IFPS, precum Sistemul Informațional Automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare și Conceptul Sistemului Informațional automatizat de evidență a efectuării operațiunilor de schimb valutar în numerar prin crearea unui portal informațional unic.

Astfel, ca rezultat al acestor acțiuni ale ABM în vederea promovării soluției comunității bancare a transmiterii informației către IFPS privind operațiunile de schimb valutar în numerar, prin Hotărârea Guvernului nr. 1482 din 26 decembrie 2008 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.474 din 28 aprilie 1998 „Cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar” termenul de implementare a prevederilor pct. 6 al Hotărârii Guvernului nr. 474 a fost amânat până la 1 mai 2009. Actualmente, Ministerul Finanțelor și IFPS examinează soluția alternativă propusă de către ABM.

O problemă nu mai puțin importantă pentru bănci, este apariția impedimentelor ca rezultat al lipsei schimbului electronic de informație între Serviciul Fiscal și instituțiile bancare. Reieșind din importanța și necesitatea implementării sistemului electronic de schimb de date au fost organizate întruniri și ședințe de lucru ale ABM cu reprezentanții

IFPS, în urma cărora Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a elaborat proiectul Regulamentului privind modul de întocmire, ținere a evidenței și circulație a documentelor emise de Serviciul fiscal întru executarea prevederilor art.229 "Suspendarea operațiunilor la conturile bancare" și art.167 „Obligațiile în cazul deschiderii, modificării sau închiderii conturilor bancare" din titlul V al Codului fiscal, care a fost prezentat Asociației Băncilor din Moldova spre informare și coordonare. De menționat, că Regulamentul dat are ca scop de a asigura transparența lanțului de la emiterie și până la executare a dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare, a comunicatelor despre anularea dispozițiilor privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și certificatelor privind luarea la evidență a conturilor bancare, transmiterea în termen pentru executare instituțiilor financiare a documentelor emise de organul fiscal. Proiectul Regulamentului a fost acceptat de comunitatea bancară cu unele modificări și actualmente este lucrativ. Totodată, prin Ordinul nr. 388 din 10.10.2008 al IFPS, conform propunerilor ABM, a fost modificată anexa nr.1 "Dispoziția de suspendare a operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului" la ordinul nr. 65 din 12.04.2006 al IFPS cu privire la executarea art. 229 din titlul V al Codului Fiscal.

Tot în această ordine de idei, în contextul schimbului electronic de informații între bănci și Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, întru realizarea Hotărârii de Guvern nr. 476 din 27 martie 2008 cu privire la unele acțiuni de realizare a Strategiei Naționale de edificare a societății informaționale - "Moldova electronică" în anul 2008 Inspectoratul Fiscal Principal de Stat cu participarea nemijlocită a instituțiilor financiare a elaborat Proiectul Sistemului Informațional Automatizat de Creare și Circulație a Documentelor Electronice între Serviciul Fiscal de Stat și Instituțiile Financiare (SIA CCDE SFS-IF), care a fost propus spre examinare și avizare ABM. Actualmente, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat lucrează activ în vederea executării Caietului de Sarcini privind implementarea Sistemului Informațional Automatizat de Creare și Circulație a Documentelor Electronice între Serviciul Fiscal de Stat și Instituțiile Financiare, care urmează a fi lansat în anul 2009.

În contextul activității de creditare a persoanelor fizice de către bănci, Asociația Băncilor s-a adresat Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, Casei Naționale de Asigurări Sociale și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină privind posibilitatea acordării instituțiilor bancare din țară a accesului la anumită informație din baza de date a instituțiilor menționate în vederea elucidării autenticității și corespunderii situației reale a certificatelor privind salariul prezentate de către persoanele fizice la contractarea creditelor. Lansarea acestei acțiuni a fost necesară în contextul avertizării băncilor comerciale de către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției al Republicii Moldova asupra numărului mare de certificate de salariu false prezentate de solicitanții de credite la instituțiile bancare. În această ordine de idei, dat fiind faptul că conform Ordinului IFPS nr. 676 din 14.12.2007, elaborat în baza prevederilor Codului Fiscal, este stabilit că contribuabilii prezintă anual până la data de 30 ianuarie a anului următor anului de gestiune ”Nota de informare privind salariul și alte plăți efectuate de către patron în folosul angajaților și privind impozitul pe venit reținut din aceste plăți”, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a propus organizarea unui WEB serviciu care la solicitarea instituțiilor financiare referitoare la faptul dacă persoana fizică concretă a primit venituri de la un contribuabil concret ar returna mesajul ”da” sau ”nu”. Însă acest serviciu poate fi organizat doar în contextul conformării Codului fiscal, care actualmente nu prevede posibilitatea ca organele cu atribuție de administrare fiscală să prezinte informațiile de care dispun referitor la un contribuabil concret (art. 131 p.5 din Codul fiscal) instituțiilor financiare. Totodată, Casa Națională de Asigurări Sociale a propus instituțiilor bancare, în calitate de soluție alternativă a problemei date, ca la pachetul de documente prezentat de persoanele fizice la solicitarea creditelor să fie anexat și un extras de cont eliberat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale. Trebuie de menționat, că toate aceste soluții urmează a fi dezvoltate în continuare în anul 2009 în strânsă colaborare cu instituțiile de resort.

În contextul colaborării ABM cu instituțiile de stat este necesar de menționat dialogul constructiv cu *Parlamentul RM* în scopul soluționării unei probleme importante pentru bănci, și anume promovarea proiectului de Lege cu privire la modificarea alineatului 15 din art. 4 al Legii nr.408-XV din 26.07.2001 pentru punerea

în aplicare a titlului V al Codului Fiscal, care prevedea restricționarea începând cu 1 ianuarie 2009 a operațiunii de convertire valutară la efectuarea decontărilor aferente operațiunilor în monedă națională efectuate cu carduri bancare, inclusiv prin intermediul terminalelor POS. În urma unor ședințe de lucru ale ABM cu reprezentanții Guvernului și Comisia pentru politica economică, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova prin Legea nr. 289-XVI din 19 decembrie 2008 privind modificarea articolului 4 din Legea nr.408-XV din 26 iulie 2001 pentru punerea în aplicare a titlului V al Codului fiscal au fost modificate alineatele 14 și 15 ale articolului 4 cu referință la operațiunile cu cardurile bancare și decontările prin intermediul POS-terminalelor. Astfel, aceste modificări vor permite perfecționarea procesului de achitări prin intermediul cardurilor bancare internaționale, prin excluderea decontărilor între băncile comerciale din țară aferente operațiunilor cu carduri bancare pe teritoriul Moldovei prin intermediul sistemelor de decontare din străinătate. În acest caz decontările respective între băncile autohtone vor fi efectuate în monedă națională, în cadrul Sistemului Național de Plăți (National Net Settlement Service), care urmează a fi creat cu acordul și suportul sistemelor internaționale de plăți (Visa și MasterCard) și participarea nemijlocită a băncilor comerciale și a factorilor de decizie din țară în anul 2009. De menționat, că pe parcursul anului 2008 ABM a condus un dialog constructiv cu operatorii internaționali Visa și MasterCard în vederea soluționării urgente a problemei creării Sistemului Național de Plăți. Astfel, finalizarea problemei date de către comunitatea bancară este prevăzută în termen până la 31 decembrie 2009.

O colaborare specială a fost consemnată cu **Ministerul Justiției** în vederea perfecționării procedurii în ordonanță cu scopul menținerii caracterului simplificat, rapid și efectiv al acestei procedurii judiciare speciale și a înlăturării imperfecțiunilor legislative, fapt pentru care ABM a propus Ministerului Justiției un proiect de Lege de modificare și completare a Capitolului XXXV din Codul de procedură civilă al RM și în art. 3 din Legea taxei de stat. De menționat că în acest scop au fost inițiate discuții cu factorii de decizie din cadrul Ministerului, precum și au fost organizate mai multe ședințe de lucru, iar proiectul înaintat a primit avizul pozitiv al Ministerului Justiției și actualmente se afla spre avizare la Guvernul RM.

De asemenea, în anul 2008 a fost continuat dialogul cu *Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției* și Banca Națională a Moldovei în sensul elaborării și implementării noului mecanism de realizare a Legii nr.190-XVI din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. În cadrul seminarului ”Implementarea eficientă a cerințelor de precauție privind clientela” organizat de FMI în colaborare cu BNM și Consiliul Europei la 24-25 iulie 2008 la Chișinău reprezentanții băncilor comerciale și Asociația Băncilor din Moldova au prezentat problemele cu care se confruntă instituțiile financiare la implementarea Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, și anume: raportarea tranzacțiilor; identificarea persoanelor expuse politic; atribuirea funcțiilor improprie băncilor comerciale.

În contextul conștientizării rolului marcant al concurenței loiale ca element indispensabil al economiei de piață, de menționat stabilirea unui dialog constructiv cu *Agencia Națională pentru Protecția Concurenței* în vederea determinării și soluționării problemelor cu care se confruntă băncile la executarea prevederilor Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 ”Cu privire la protecția concurenței”, precum și ale altor prevederi legislative cu impact direct asupra activității bancare. În cadrul ședințelor de lucru ale ABM cu conducerea Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței, care s-au desfășurat pe parcursul anului 2008, au fost abordate așa subiecte ca: prezentarea de către bănci Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței a informației privind dobânzile și plățile suplimentare aplicate de bănci la creditele acordate persoanelor fizice și juridice; aprobarea noilor tarife pentru serviciile acordate băncilor de către Direcția Generală Pază de Stat a Ministerului Afacerilor Interne, și alte subiecte de interes sporit pentru comunitatea bancară.

În contextul implementării legislației cu privire la documentele electronice și semnătura digitală a fost organizată o ședință de lucru a ABM cu BNM, privind examinarea situației în sistemul bancar din RM creată în legătură cu impunerea necesității conformării la prevederile Legii RM nr.264-XV din 15 iulie 2004 cu privire la documentul electronic și semnătura digitală, în lucrul cu documentele electronice și la

prestarea serviciilor bancare bazate pe utilizarea sistemelor de deservire bancară la distanță.

În scopul dezvoltării utilizării pe larg a instrumentelor și serviciilor bancare (inclusiv garantarea și subvenționarea împrumuturilor bancare) pentru finanțarea activităților agenților economici din sectorul real al economiei naționale, în special al celor din sectorul agroindustrial, din inițiativa ABM și a Asociației producătorilor și exportatorilor de fructe "Moldova Fruct" a fost organizată o masă rotundă cu genericul "Oportunități de creditare și investiții în producerea pomicolă a sectorului agroalimentar".

Un capitol important în activitatea Asociației Băncilor din Moldova în anul 2008 îl constituie relațiile de colaborare cu Banca Națională a Moldovei.

Este necesar de menționat, că relațiile de colaborare cu Banca Națională, care s-au aprofundat esențial pe parcursul anului de raportare, au avut un caracter constructiv, fiind manifestată disponibilitatea pentru un dialog continuu și consultații comune privind problemele existente.

Astfel, luând în considerare evenimentele anului 2008 și anume confruntarea economiei mondiale cu criza financiară și provocările pentru economia moldovenească în particular, atât în cadrul întâlnirilor organizate în cadrul BNM, cât și la ședințele Asociației cu participarea conducerii Băncii Naționale, au fost discutate problemele din sectorul bancar și impactul deciziilor de politică monetară ale BNM.

În acest context, una din preocupările majore ale comunității bancare a fost activitatea băncilor în condițiile cadrului politicii monetare a Băncii Naționale a Moldovei, care în prima jumătate a anului 2008 a manifestat un grad sporit de restrictivitate, în special prin majorarea semnificativă a ratei de bază și a normei rezervelor obligatorii. În cadrul dialogului cu Banca Națională a Moldovei și cu oficialii Fondului Monetar Internațional la Chișinău Asociația Băncilor a reiterat poziția comunității bancare privind efectele nefavorabile pe care le vor avea aceste decizii asupra activității sistemului bancar nemijlocit și asupra economiei în general. Trebuie menționat, că deciziile aprobate de către BNM în a doua jumătate a anului și care sunt

îndreptate spre liberalizarea treptată a politicii monetare au fost salutate de către comunitatea bancară.

De asemenea, pe parcursul anului, Asociația Băncilor din Moldova a colaborat activ cu responsabilii din cadrul departamentelor și direcțiilor de profil ale Băncii Naționale, abordând propuneri care vizează modificarea următoarelor acte normative ale Băncii Naționale:

- Regulamentul cu privire la autorizarea băncilor;
- Regulamentul cu privire la deschiderea filialelor de către bănci;
- Regulamentul cu privire la creditele expirate;
- Recomandările cu privire la sisteme de control intern în băncile comerciale din Republica Moldova;
- Regulamentul privind tranzacții cu persoane afiliate băncii;
- Regulamentul cu privire la exigențele față de administratorii băncii;
- Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea pe teritoriul RM a caselor de schimb valutar și punctelor de schimb de pe lângă hoteluri;
- Instrucțiunea privind modul de prezentare de către bănci a rapoartelor în formă electronică la BNM.

În linii generale, urmează a fi specificat și faptul efortului depus de către Asociație cuantificat prin *participarea activă în cadrul comisiilor și consiliilor de experți ale ministerelor și organelor de resort*, în care Asociația Băncilor are delegați permanenți (Consiliul Consultativ în Afaceri pe lângă Comisia parlamentară specială pentru reforma cadrului regulatoriu, Consiliul Consultativ al Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Consiliul de experți al Comisiei Naționale a Pieței Financiare ș.a.)

III. DEZVOLTAREA RELAȚIILOR DE COLABORARE INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL BANCAR

Pe parcursul anului 2008, Asociația Băncilor din Moldova a activat în direcția stabilirii relațiilor de parteneriat și colaborare eficientă și constructivă pe plan internațional atât cu organizațiile financiare internaționale, cât și cu asociațiile bancare de peste hotare.

În acest context, se pot menționa întâlnirile și ședințele comune organizate cu reprezentanții Băncii Mondiale, Corporației Financiare Internaționale, Agenției Internaționale de Dezvoltare a SUA (USAID), precum și ai Fondului Monetar Internațional, în cadrul cărora au fost abordate așa subiecte importante pentru sectorul bancar precum ar fi:

- cadrul legal existent în creditarea ipotecară, precum și colaborarea în domeniul instruirii personalului băncilor comerciale în domeniul creditării ipotecare (USAID);
- situația în sectorul bancar din Moldova în contextul deciziilor de politică monetară a BNM (FMI);
- promovarea proiectului de lege privind biroul istoriilor de credit și elucidarea deficiențelor în acest sens (Banca Mondială);
- promovarea proiectului platformei SPI Moldova ca parteneriat public-privat pentru modernizarea sectorului financiar (Banca Mondială).

Este important de a menționa, că în cadrul discuțiilor purtate, reprezentanții organizațiilor financiare internaționale în continuare manifestă disponibilitatea de a continua colaborarea cu Asociația Băncilor din Moldova, ca organ reprezentativ al comunității bancare din Moldova, și de a acorda suport în procesul de perfecționare a cadrului legal existent.

În vederea menținerii relațiilor de colaborare internațională a Asociației Băncilor din Moldova, inclusiv în scopul reprezentării sectorului bancar al Republicii Moldova, pe parcursul anului 2008 Asociația Băncilor a participat la:

- Conferința Internațională „Strategia de dezvoltare GUAM”, care avut loc la Bacu, Azerbaidjan;
- reuniunea anuală a Federației Băncilor din Europa, care avut loc la Tirana, Albania.

Un capitol aparte al relațiilor de colaborare internațională reprezintă participarea ABM la cea de-a 26ea ședință anuală a membrilor asociați ai Federației Băncilor Europene, care a avut loc în Tirana, Albania, în perioada 4-6 iunie 2008. Un rezultat important, care trebuie menționat în acest context, este faptul că în cadrul acestei întruniri Asociația Băncilor din Moldova a fost de jure acceptată în calitate de membru asociat al Federației Băncilor Europene. Spre informare, începând cu data de 1 Aprilie 2008 Asociația Băncilor din Moldova este Membră Asociată a Federației Băncilor Europene. Participarea Asociației Băncilor la acest for european va permite Asociației să-și perfecționeze principiile de activitate și instrumentele de promovare a intereselor membrilor-asociați, cât și băncilor comerciale să stabilească relații de colaborare cu instituțiile financiare internaționale și băncile din străinătate.

În contextul participării la ședința anuală a FEB Asociația Băncilor din Moldova a făcut o prezentare, în cadrul căreia a trecut în revistă aspectele principale ale dezvoltării social-economice a Republicii Moldova și ale sistemului bancar. Trebuie de menționat că, informația prezentată a trezit un viu interes tuturor participanților la ședință, aspectele de un interes special fiind climatul atractiv pentru investitorii străini din sistemul bancar, cadrul legislativ și normativ al sectorului bancar, domeniile de activitate a Asociației Băncilor din Moldova.

Un aspect important al participării ABM la ședința FBE a fost inițierea discuțiilor pe marginea aderării Asociației Băncilor din Moldova la programul SPI de modernizare a sectorului bancar lansat în anul 2005 de către Banca Mondială în colaborare cu Ministerul Economiei și Finanțelor din Italia. Obiectivul acestui program este de a facilita și eficientiza dialogul dintre oficialitățile publice și private în domeniul modernizării sectorului financiar. În acest context trebuie menționată organizarea de către ABM în colaborare cu Banca Mondială la 24 septembrie 2008 la Chișinău a seminarului cu genericul ”Platforma SPI Moldova”, la care au participat conducătorii

băncilor comerciale, reprezentanți ai Băncii Naționale a Moldovei, Ministerului Economiei și Comerțului, Ministerului Finanțelor.

Un aspect important al activității de colaborare internațională a Asociației Băncilor din Moldova pe vectorul estic a fost participarea ABM la Conferința Internațională cu genericul ”Strategia de dezvoltare GUAM” care și-a ținut lucrările la Bacu, Azerbaijan în perioada 28-31 mai 2008. În cadrul Conferinței a fost constituit Consiliului Coordonator al Asociațiilor bancare din țările GUAM și a avut loc prima ședință constitutivă a Consiliului Coordonator al Asociațiilor bancare din țările GUAM la care au fost stabilite direcțiile principale de activitate ale Consiliului. De asemenea, în a doua jumătate a anului 2008 ABM în cadrul Comisiei de experți pentru colaborarea internațională a studiat și a dat aviz pozitiv proiectelor Planului de acțiuni ale Consiliului Coordonator al Asociațiilor bancare ale țărilor GUAM și Paginii oficiale WEB a Consiliului, care au fost elaborate de Asociația băncilor din Azerbaijan. Trebuie menționat faptul, că fondarea Consiliului Coordonator a Asociațiilor bancare GUAM poate și trebuie să devină un instrument eficient în dezvoltarea proceselor de integrare a sectoarelor financiar-bancare din țările GUAM.

Tot la acest capitol, se poate menționa activitatea Asociației de mediatizare a organizării celei de-a “VI-ea Conferință Interbancară din Chișinău” printre asociațiile bancare ale țărilor CSI și Europei Centrale și de Est și participarea activă la lucrările acesteia.

IV. INSTRUIREA ȘI PERFECȚIONAREA PERSONALULUI BANCAR

Cu referință la instruirea și perfecționarea cadrelor bancare, Asociația Băncilor din Moldova și Centrul de Consultanță și Instruire Financiar-Bancară „ABM Consulting” pe parcursul anului 2008 a avut o activitate substanțială.

Centrul de Consultanță și Instruire Financiar-Bancară „ABM Consulting” este o instituție subordonată Asociației Băncilor din Moldova, creată pentru a susține eforturile ABM îndreptate spre dezvoltarea și consolidarea pieței bancare din Republica Moldova. În acest sens, ABM Consulting este concepută ca instituție care realizează trei categorii de activități de bază:

- organizarea și desfășurarea seminarelor în domeniul financiar-bancar;
- oferirea de consultanțe în domeniul financiar-bancar;
- realizarea studiilor și cercetărilor privind piața financiar-bancară din Republica Moldova.

Pe durata activității sale, CCIFB „ABM Consulting” a organizat peste o sută de seminare în domeniul financiar-bancar, la care au participat peste opt sute de colaboratori ai băncilor comerciale și altor instituții specializate.

În 2008 CCIFB „ABM Consulting” a asigurat desfășurarea a 19 seminare, la care au participat 340 persoane:

Nr.	Denumire seminar	Perioada	Participanți	Bănci	Comentarii
1.	Managementul resurselor umane. Modulul I	23-24 ianuarie	14	8	Experți ATTF
2.	Aspecte ale politicii contabile pentru băncile comerciale în anul 2008	21 martie	16	15	Experți BNM și MF
3.	Lega contabilității: particularități de implementare în sistemul bancar	28 martie	19	14	Experți MF și expert independent
4.	Managementul resurselor umane. Modulul II	9-10 aprilie	18	13	Experți ATTF
5.	Unele particularități de asigurare a protecției și pazei instituțiilor bancare	25 aprilie	24	16	Experți MAI
6.	Aspecte privind prevenirea și combaterea spălării banilor în cadrul instituțiilor financiare	16 mai	28	15	Experți BNM și CCCEC
7.	Managementul resurselor umane.	18-19 iunie	13	10	Experți ATTF

	Modulul III				
8.	Managementul activelor și pasivelor	30 iunie-2iulie	18	12	Experți ATTF
9.	Organizarea funcțiilor auditului intern în conformitate cu standardele internaționale	20-21 august	16	12	Expert independent
10.	Carduri Bancare. Persoane fizice	18 septembrie	20	-	Seminar corporativ
11.	Organizarea activității de microfinanțare și microcreditare de către băncile comerciale	23 septembrie	22	12	Experți EFSE
12.	ACI Dealing Certificate	20-23 octombrie	2	2	Experți (ATTF București, România)
13.	Legea privind reglementarea valutară: particularități de implementare de către băncile comerciale	29 octombrie	55	12	Experți BNM
14.	Fraudele cu carduri bancare	13 noiembrie	26	15	Expert VISA
15.	Managementul și marketing-ul rețelei de filiale bancare	19-21 noiembrie	14	5	Experți ATTF
16.	Programul de certificare a specialiștilor ipotecari. Modulul I	25-28 noiembrie	13	5	Parteneriat ATCI
17.	Prevenirea spălării banilor	11-17 decembrie	4	3	Experți ATTF (Luxembourg)
18.	Standardele internaționale de raportare financiară: particularități de aplicare de către băncile comerciale	16-17 decembrie	10	5	Parteneriat EFSE
19.	Programul de certificare a specialiștilor ipotecari. Modulul II	16-19 decembrie	8	4	Parteneriat ATCI
TOTAL PARTICIPANȚI			340		

Seminarele desfășurate de CCIFB „ABM Consulting” pot fi convențional clasificate în patru categorii de seminare specializare în domeniul financiar-bancar:

- I. seminare deschise organizate în parteneriat cu instituțiile străine specializate;
- II. seminare deschise realizate cu experți locali;
- III. seminare corporative;
- IV. seminare internaționale.

Seminarele organizate în parteneriat cu instituțiile străine specializate.

Activitatea de instruire realizată de ABM Consulting ar avea o imagine mult mai săracă

în lipsa unor parteneriate cu companii specializate. Actualmente ABM Consulting menține relații de parteneriat cu următoarele instituții:

- Agenția de Transfer a Tehnologiilor Financiare (ATTF);
- Fondul European pentru Europa Sud-Est (EFSE);
- Acces la Inițiative de Credit (ATCI/Moldova).

Din numărul total de seminare:

- 7 seminare au fost realizate în parteneriat cu ATTF¹, din care 2 au fost petrecute peste hotare (Luxembourg și București);
- 2 seminare – în parteneriat cu EFSE²;
- 2 seminare – în parteneriat cu ATCI/Moldova³;
- 3 seminare – cu participarea experților BNM;
- 2 seminare – cu participarea experților Ministerului Finanțelor;
- 2 seminare – cu participarea experților independenți;
- un seminar – cu participarea experților VISA.

Colaborarea cu ATTF și EFSE poate fi considerată ca unul dintre pilonii în activitatea de instruire realizată de ABM Consulting. Parteneriatul cu aceste instituții prestigioase este deosebit de important pentru ABM Consulting, deoarece:

- oferă posibilitatea organizării unor seminare de calitate înaltă în domeniul financiar-bancar, dar fiind că presupun participarea unor experți internaționali;
- oferă posibilitatea asigurării unui schimb operativ de experiență între colaboratorii bancari din diferite state;
- asigură preluarea experienței și celor mai bune practici în domeniu;
- permite instruirea colaboratorilor bancari în domenii de actualitate.

ATCI/Moldova este un proiect finanțat de USAID, care își desfășoară activitatea în Republica Moldova de cca. 3 ani (proiectul urmează să se încheie în primul trimestru al an. 2009) și care activează în domeniul creditării. Grație suportului ATCI/Moldova s-a reușit elaborarea unui program complex de instruire, denumit „Programul de

¹ Agenția de Transfer a Tehnologiilor Financiare (Agence de Tranfert de Technologie Financière) din Luxemburg

² Fondul European pentru Europa Sud-Est (European Fund for Southeast Europe)

³ Acces la Inițiative de Credit (Access to Credit Initiative)

certificare a specialiștilor ipotecari”, care are ca scop instruirea colaboratorilor bancari în domeniul creditării ipotecare. Spre finele an. 2008 de comun cu ATCI/Moldova a fost inițiat un nou Program de certificare a specialiștilor ipotecari, la care participă colaboratori ai diferitor instituții financiare. Ulterior, ABM Consulting va asigura derulare cu regularitate a acestui program avansat de instruire în domeniul de creditare ipotecară.

Parteneriatul cu ATCI este deosebit de benefic și favorabil activității ABM Consulting deoarece:

- diversifică subcategoriile activității de instruire și tematica seminarelor desfășurate;
- stabilește bazele teoretice ale unui curs actual pentru colaboratorii bancari.

Seminarele realizate cu experți locali urmăresc studierea unor subiecte de actualitate curentă și se referă la cazuri practice care afectează direct activitatea instituțiilor financiare. În calitate de lectori ale acestei categorii de seminare sunt invitați experți independenți și colaboratori ai diferitor autorități publice specializate.

Seminarele internaționale au o rol deosebit pentru colaboratorii instituțiilor financiare. Prin intermediul acestor programe, colaboratorii instituțiilor financiare au posibilitatea să participe la traininguri în afara țării și să facă cunoștință cu experiența europeană în domeniul activității financiare.

Seminare corporative sunt dedicate unei singure instituții financiare, adaptate la cerințele speciale ale acesteia. Seminarele corporative se organizează la solicitarea instituției financiare, adresată ABM Consulting. Tematica seminarelor și condițiile desfășurării seminarelor corporative se stabilesc în urma negocierilor solicitantului ABM Consulting.

Mese rotunde. Activitățile desfășurate de ABM Consulting în 2008 au ținut în mare parte de organizarea seminarelor. În același timp, au fost desfășurate un șir de mese rotunde, la care au participat atât colaboratori ai instituțiilor financiare, cât și reprezentanți ai diferitor autorități publice. Mesele rotunde constituie o premisă pentru colaborarea eficientă între băncile comerciale și instituțiile publice, și în egală măsură, permite identificarea unor soluții optime pentru depășirea unor bariere în activitatea pe piața financiară.

Activități complementare. Pe parcursul anului 2008 ABM Consulting a participat la un șir de evenimente publice, între care enumerăm participarea la următoarele conferințe:

- Cadrul regulatoriu privind împrumuturile obligaționale municipale;
- Implementarea Legii cu privire la ipotecă;
- Situația financiar-economică a Republicii Moldova;
- Piața valorilor mobiliare a Republicii Moldova;
- A VI-a Conferință Interbancară;
- Crize subprime (ATCI/Moldova);
- Obligațiuni ipotecare (ATCI/Moldova);
- Evaluarea bunurilor imobile în contextul creditării ipotecare (ATCI/Moldova).

Participarea la conferințele enumerate a implicat în mod obligatoriu prezentarea de către ABM Consulting a unui raport, discurs sau studiu asupra tematicilor abordate. Astfel, prezența la aceste manifestații este o modalitate de promovare a imaginii și creează premise pentru dezvoltarea unor parteneriate comerciale cu alți participanți.

Realizări. Între realizările anului 2008 în activitatea ABM Consulting putem remarca:

- desfășurarea a 1 seminar și instruirea a peste 300 colaboratori ai instituțiilor financiare;
- crearea unei infrastructuri organizaționale interne (evidență a documentației, acte interne de reglementare, sistemă de activitate, etc.);
- dezvoltarea unor noi parteneriate de colaborare în domeniul instruirii financiare;
- dezvoltarea unui program propriu de instruire în domeniul creditării ipotecare;
- instituirea unui sistem de certificare a participanților la seminare și a unui Registru a certificatelor eliberate de ABM Consulting, care va asigura evidența certificatelor eliberate;
- participarea la diverse evenimente publice și prezentarea în formă succintă a studiilor și analizelor efectuate de ABM Consulting;
- dezvoltarea unor noi proiecte de activitate, care urmează a fi continuate în 2009.